

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. XII. De pœnis conferentis, vel recipientis Ordines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Denique dicit, ita decisum fuisse, referri à García 2. p. de Benefic. §. n. 86.

11. Sed profecto probabilis affirmat Averfa quest. 3. de Ord. sec. 9. Ver. Relinquit tamen, cum aliis: quicquid enim sit de aliis dispensationibus v.g. circa illegitimum natalem, certe in interstitiis militat peculiaris ratio. Si enim Episcopo competit principale, id est, posse suum familiarem ordinare, videtur etiam competere, posse dispensare in interstitiis, quod est valde accessorium ad ordinandum, & quasi imbutum in potestate ordinandi, quod certe non est in ceteris. Decisioni autem à García relatæ opponitur declaratio Sacræ Congregationis, concedentis Episcopo pro suo familiari dispensationem in interstitiis, quam referunt Ioannes de Cruce, p. 2. dub. 44. de Ord. & Diana p. 3. tract. 4. ref. 190.

AN PRELATI REGULARES dispensent suos in Interstitiis?

12. Cum Religiosis exemptis dispensare in Interstitiis Episcopus ejus loci, ubi ii habitant de familia, an eorum Superiores?

13. Profecto bipartita est sententia. Alii ut Bon. Vasq. Henric. Alcan. Tambur. Less. & plures apud Pasq. cent. 4. quest. 33, quibus adde Dianam part. 4. tr. 4. ref. 209, qui assert. declarat. Cardinalium, in dicto Episcopo, Alii ut Pasq. l. c. Suar. t. 4. De Relig. tr. 8. lib. 2. c. 21. Sanc. lib. 7. conf. c. 1. d. 5. §. 8. in Superioribus hanc potestatem agnoscunt; Illi, quia universaliter Tridentinum loco supra citato hanc potestatem Episcopis tribuit, hi, quia volunt in hoc Tridentini loco, nomine Episcopi, intelligi eos, qui, cum habeant iurisdictionem quasi Episcopalem, tribuunt Dimissorias suis subditis; Hi autem sunt Superiores Regulares (ut supra c. 8. §. 2. num. 13, indicavi) si enim ad ipsos pertinet concedere licentiam ordinandi, ad eosdem pertinebit, & dispensandi, ut, non servatis Interstitiis, ordinentur.

14. Monet hic opportune Suarez loc. cit. num. 23. ex modestia Religioforum fieri, ut Superiores in suis Dimissoriis rogent Episcopos, ut in his dispensent cum suis Religiosis.

Vtraque opinio ita mihi (etiam practice) visa est probabilis (licet probabilior certe sit secunda) ut, me consentiente, illustrissimus Archiepiscopus Montis Regalis Don Ioannes Torrefregia, modo ipse rogatus in perquisitis Dimissoriis dispensabat, modo Superioribus in iisdem literis se dispensasse, attestantibus, acquiescebat.

15. Illud tamen, ut certum habet; iudicium de causis dispensandi pertinere ad dictos Superiores. Ratio est manifesta, quia ipsi norunt necessitatem, vel utilitatem Ecclesie sue.

16. Illud ne te lateat, Provinciale Nôstræ Societatis cap. 10. num. 16. posse dispensare in Interstitiis, licet non posse dixerimus in extra tempora, ad hoc enim requiritur Pater noster Generalis. Ratio est, quia illud concessit idem Pater Generalis Provincialibus (vide In Comp. Privileg. Societ. Iesu V. Ordines) hoc non item. Cetera Religiosi suam praxim, vel privilegia consulant.

CAPUT XII.

§. I. Pœne malè conferentis, vel recipientis Ordines.

1. Primo. Qui scienter ordinantur in Sacris ab Episcopo, qui Episcopatu, & usui Ordinis Episcopalis renuntiavit (si earenuntiatio habuit effectum per acceptionem Summi Pontificis) suspenduntur C. 1. de ordinatis ab Episcopo, ab ordine suscepto.

2. Hac suspensio reservatur Summo Pontifici; dum enim in Textu, ibidem, dicitur, ut si non scienter, Pars 111.

nec per ignorantiam crassam, & supinam quis ita ordinatus possit ab Episcopo dispensari sequitur, quod si scienter, vel per supinam ignorantiam, non possit ab Episcopo.

3. Secundò. Ii, qui ordinantur ab Episcopo excommunicato, suspenso, interdicto, schismatico, hæretico suspenduntur (C. 1. & 2. de Schism. & Ordin. ab eo) ab Ordine, sic malè suscepto.

4. Requiritur, ut Episcopus, Lege Bauni de Ord. §. 13. d. 11. Suar. de Censur. d. 31. sect. 1. num. 64. Bonac. tom. 3. disp. 3. de Cens. in part. quest. 10. p. 10. vel sit denunciatus, ut talis, vel, ut sit excommunicatus per publicam Clerici per-
cussionem; debet enim esse talis, ut sit vitandus, seu non toleratus.

5. Cum ordinatus à schismatico dispensat unus, Pontifex Summus, Lege Glossam cap. 2. de Schism. ex Apost. V. Potestatem. Cum ceteris colligitur ex dicendis, Cum agam de suspensis, cap. 10. Deo dante, de Absolutione à suspensione.

6. Tertiò. Ordinatus per Simoniam manet suspensus (C. Ex multis 1. q. & alibi) ab Ordinibus sic susceptis, & ordinans suspenditur à collatione Ordinum à Pontificalibus, & ab ingressu Ecclesie.

7. Cum eo, qui scienter hanc Simoniam commisit solum dispensat Pontifex, sed cum eo, qui ignoravit, commissam fuisse Simoniam, potest Episcopus. Lege Glossam ibidem, V. Possit.

8. Quartò. Qui innodatus excommunicatione (C. Cum illorum de sent. de excomm.) ob Clerici percussione recipit Ordines, sive Majores, sive Minores (ne includas primam Tonfuram, quia hæc Ordo non est) suspenditur, si sit Clericus Regularis, si vero sit Clericus Secularis, est deponendus à susceptis.

9. Cum is, qui existentes excommunicati dicta excommunicatione ob Clerici percussione scientes Ordines recipiunt, Vnus Papa dispensat, ibidem.

10. Antonius Theaurus de penis Ecclesiasticis, part. 1. V. Ordo cap. 4. V. Amplia primo extendit hanc suspensionem ad omnes excommunicatos suscipientes scienter Ordines. Sed, quia Textus C. Cum illorum cit. signat solum loquitur de excommunicatione ob dictam percussione, hæc doctrina mihi incerta relinquitur. Cum enim extendenda sit tanta pœna ad omnes excommunicationes, si Textus tamquam modo loquitur de una?

11. Qui quacunque excommunicatione irretitus Ordines suscipit, irregularitatem non incurere dicemus suo loco. Cum agam de irreg. c. 14. §. 1. n. 8. & 9.

12. Quintò. Qui Ordines quoscunque recipit ab Episcopo, quanvis proprio, exercente Pontificalia in aliena Diocesi, absque licentia Ordinarii loci, suspenditur ex Tridentino, sess. 6. cap. 2. de Ref. donec suo Prelato visum fuerit.

13. Quid sit exerceere Pontificalia, & quas actiones hæc comprehendat, lege apud Castrop. Cens. disp. 4. p. 10. §. 1. n. 1. sed latius apud Bonaciam, tr. 3. de Cens. in part. disp. 3. §. 2. part. 12.

14. Quoniam autem Tridentinum loc. cit. requirit licentiam Ordinarii, supponit Vasquez, apud Castropal. mox citan. sufficere licentiam Ordinarii, qui sit in aliquo loco exempto ab Iurisdictione Episcopi talis loci, seu territorii, nulla alia licentia ab ipso Episcopo hæc requisita, & faver Ludou. Bertran. Loth. in res. mor. f. 145. loquens de Abbatibus, quoad usum Pontificalium. Sed tenendum cum Castropalao de Ordin. d. un. part. 15. num. 10. Alcan. Tamb. de iure Abb. tract. 1. disput. 21. quest. 4. merito tantam licentiam negante cum aliis, quos apud eundem lege.

15. Sexto. Qui culpabiliter Trid. sess. 23. de Ref. c. 8. Pius 11. l. mox citan. Ordines, etiam Minores (quicquid neget de Minoribus Bauni apud Dian. p. 11. tr. 5. r. 2. recipit ab alieno Episcopo sine licentia, seu dimissoriis, seu sine literis commendatitiis proprii Ordinarii, suspenditur per Tridentinum ab Ordine, quamdiu Episcopo proprio iudicabitur expedire: Ipse verò Episcopus
L scientes

scienter, vel mala fide ordinans (non ergo per rationabilem ratihibitionem) suspenditur per annum à collatione Ordinum, five omnium, ut Barb. pluresque apud Leand. de Ord. d. 8. q. 31. sustinent, five solum illorum, quos male confert, ut non pauci, sicut Navarr. March. alique apud Leand. d. loc. c. defendunt.

16. Bonacina t. 3. de Conf. in part. d. 3. q. 7. p. 11. num. 18. hic comprehendit, tum recipientem, tum conferentem primam Tonsuram, quia putat primam Tonsuram, venire in Sacris Textibus nomine Ordinis. Non verò comprehendit Castrop. d. 4. de Conf. p. 10. §. 1. n. 4. ob oppositam rationem.

Dixi (per Tridentinum) nam in Bulla, de qua mox num. 18. & de qua item dixi supra cap. 11. §. 1. num. 3. similem suspensionem Pius II. imponit (cum ex Sacrarum, confirmata à Sixto V. sed ad terminos ipsius Pii I. reducta à Clem. VII. ut dixi sup. c. 11. §. 1. num. 3. sed loquitur de Ordinibus Sacris: at Tridentinum loquitur etiam in Minoribus.

Præterea Pius II. dixit absolute (suspensus sit) at Tridentinum dicit (quandiu Episcopo proprio iudicabitur expellere) unde videtur Tridentinum Pii I. dispositionem mitigasse.

Contra Ultramontanos, & c. esse suas peculiare panas, si ordinantur sine Dimissoriis, & sine requisitis ab Urbano VII. dictum est supra c. 8. §. 1. n. 4.

17. Inquires, Si quis absque Dimissoriis proprii Episcopi petat ordinari ab alieno, sed interim tempore, quo is ordinatur, inveniat Episcopus proprius concessisse Dimissorias, incurritne sic ordinatus suspensionem?

Respondeo. Distinguit recte sic Merolla t. 3. disp. 6. c. 6. n. 12. citans Nau. Si proprius Episcopus concessit Dimissorias motu proprio, vel ad instantiam alterius, quam, ipsius ordinandi, incidit in suspensionem ordinandus: at si concessit ad ipsius instantiam, puta per suum Procuratorem, vel Nuntium ad id destinatum, aut per litteras suas, non incidit. Ratio est, quia gratia priori modo concessa non prodest ignorant, secus vero concessa modo posteriori. Hanc rationem facilius intelliges si legas qua dixi sup. l. 5. de pen. tr. de casib. referu. c. 9. §. 1. n. 18.

18. Septimò. Qui ordines suscipit Sacros cum culpa ante legitimam aetatem, ipso iure suspenditur à Pio II. loc. cit. tum ab Ordine sic suscepto, tum ab aliis Ordinibus ante susceptis, ut ego puto, quicquid aliqui, ut Villalob. Avila Henric. apud Dian. p. 3. tr. 4. ref. 182. r. stringant ad solum Ordinem sic susceptum.

19. Ratio huius mea sententia est, quia sic expresse habet Pius Secundus. Ecce ejus verba. Omnes, qui absque dispensatione, five extra tempora à iure statuta, five ante aetatem legitimam, vel absque Dimissoriis literis ad aliquem ex Sacris Ordinibus se fecerit promoveri à suorum Ordinum executione, ipso iure, suspensus sit.

Hac Pius. In quibus illud (suorum) absolute dictum, etiam rite susceptos comprehendere videtur.

20. Inquires. Qui bona fide, putans se habere legitimam aetatem, promovetur ad gradum Sacerdotalem, potestne, errore cognito, licite, & sine timore incurrendi in irregularitatem, celebrare post aditam requisitam aetatem?

Respondeo affirmative, & ita Hort. de susp. diff. 13. n. 6. Diana p. 3. tract. 4. ref. 182. Bauni de Ord. quest. 13. dub. 6. Cum enim hic non sit suspensus, quia culpam, cui Pius suspensionem adnexuit, non commisit, non violat Censuram celebrando, atque adeo irregularitatem non incurrit. Sed, nec peccat, quia iam Ordinibus est initiatus, & nunc in aetate requisita munus, quod habet, exercet.

21. Quod etiam hic bona fide ante aetatem promotus possit licite celebrare, antequam debitam acquirat aetatem, probabile putat Ledesma, apud Dian. l. c. sed non est audiendus, quia nimis abhorret ab Ecclesia sensu, ut quis ante aetatem debitam altari deferretur, & dum Tridentinum vetuit, ne quis ante aetatem promoveretur ad Ordines, vetuit item, ne Ordinibus uteretur. De prima Tonsura Infanti collata, vide Dianam p. 11. tr. 6. ref. 8.

22. Octavo. Qui scienter, seu cum culpa ordinatur in Sacris, extra tempora à iure statuta sine dispensatione,

suspenditur.

23. Lege, quod modo dixi num. 19. non videtur esse suspensionem ab omnibus Ordinibus, cum rite susceptis: quidquid sit, an aliqui putent, esse solum ab Ordine sic suscepto.

24. Nonò. Dum is, qui eadem die duos Sacros Ordines suscipit, tum is qui eos confert, suspenditur à ceteras de Tem. Ord.

Qui eodem die, dixi, nam ceterum, si alia communia versuta non serventur, peccati quidem, sed non suspensio, non inulto ante dictum est.

25. Hanc suspensionem sibi reservat Pontifex, dum (tandiu volumus manere suspensos, donec de illis disponamus.)

26. Præterea Textus loquitur de conferente, & de recipiente Diaconatum, & Sacerdotium eodem die, vel altero sequenti die v. g. Sabbato, & Dominica, continenti, quod fitione iuris censetur idem, & uno die. At Rubrica huius Textus absolute de omnibus Ordinibus Sacris loquitur, sic enim summat hoc Capitulum. Sacri Ordines non possunt conferri eidem uno die, vel tribus, continuato ieiunio.

27. Decimò. Qui ordinatur per saltum, id est, qui incipit Ordinem superiorem, non recepto prius inferiori suspenditur C. v. de Clerico, promotus per saltum, ab Ordine sic suscepto, donec susceperit Ordinem precedentem, & accedente Episcopi dispensatione, iuxta illud quod habet Tridentinum sess. 23. cap. 14. de Reform. huius rebus. Cum promotus per saltum, si non ministraverit, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

28. Undecimò. Qui durante matrimonio erit tunc suscipere præsumptus Ordinem Sacrum, suspenditur Extrav. l. 22. de Voto, l. Bonac. de susp. d. 3. q. 3. n. 12. ab Ordine sic suscepto, etiam post dissolutum matrimonium, nec valet ad alios Ordines ascendere, nec ad Beneficium, vel officium Ecclesiasticum.

29. Nonèo id intelligi de coniugato recipiente Ordines Sacros extra casus, qui ex iure permittuntur, quod est, quando cum quibusdam requisitis, de quibus in Trid. marr. cap. 8. & habet c. Episc. d. 79. C. Agnosc. 23. post l. Coniugatus. De Convers. Coniug. dicemus, necesse est, ut suscipiat coniugis.

30. Prædicta suspensio reservatur Papa, nisi sit promotus in Religionem per Professionem ingrediatur, non poterit cum eo Episcopus dispensare, l. Extrav. l. 22. de Voto.

31. Qui, contra, cum sit in Sacris, maxime in minoribus, trahit non incurrit suspensionem, sed subiacet pena Depositionis, & Degradationis, aliisque septem panis quatuor meritis lege apud Bawm de Ord. q. 11. §. 1. dub. 2.

32. Quoddecimò. Novitius, vel nullius professionis ordinatur ad titulum Paupertatis, suspenditur.

Hanc suspensionem explicimus supra §. 4. c. 1. n. 4. & 5.

33. Decimotertio. Universaliter, qui ordinatur in paupertate sine Titulo, vel Patrimoniis, vel Beneficiis, vel paupertatis, idque cum pacto, cum Ordinate de paupertate, suspenditur.

De hoc argumento plene differimus dicto c. 5. §. 4.

34. Decimoquarto. Qui ordinatur furtive, id est, sine scientia Ordinantis confociatur cum Ordinate, & sic nesciente, & consequenter nolente, atque non examinante Episcopo, Ordines suscipit, suspenditur C. 1. de eo, qui furtive, arbitrio Episcopi, de delinquenti poenitentia pro mentura delicti, si episcopus sic ordinatus non fuit ad id prohibitus sub excommunicatione.

Si vero (ait Sacer Textus dicto cap. primo, de eo qui furtive) Interminatio anathematis super hoc facta est, ut in aliquo Monasterio, seu Cœnobio, vel alio loco, in quo suscipiat Regularem, cui, ex quo in huiusmodi loco, quando tempore fuerit laudabiliter conversatus, poenitentiam misericorditer providere (loquitur Summus Pontifex cum Episcopo) alioquin nulla ratione concedimus eum ad Sacerdotalem Ordinem promoveri.

35. Profecto hodie hanc posteriorem panam poenitentiam

quam incurri, quia lego in Pontificali Romano reformis ante altum Ordinationis imponi ab Episcopo contra hos, furive accedentes, poenam excommunicationis solum ferenda, sed Textus hic loquitur de lata. Vide Gloss. in cap. 1. citatum, & Thesaur. de poen. Eccl. p. 2. c. 7. §. adverte secundo multos cit.

36. Quod autem, nomine furive accedentes, intelligatur solum is quem modo explicui n. 34. probabilior est sententia apud dictum Bonacinum, de O. d. g. vnic. p. 4. n. 31. & Latius de irreg. g. 3. p. 4. n. 6. Suar. de censur. d. 42. selt. 3. n. 5. Bard. in selet. l. 7. quest. 10. alios citans.

Prædictam poenam, sive appelles suspensionem cum aliis quibus, ut Gibal. cap. 5. de irregul. quest. 1. num. 24. sive cum aliis irregularitatem, parum refert, cum sufficiat nobis scire, eam posse ab Episcopo, vel Summo Pontifice sub distinctione d. n. 34. dispensari, & quidem tum pro executione Ordinum susceptorum, tum pro ulterioribus suscipiendis, ut notat Thesaurus ibidem initio.

37. Decimoquinto Qui ordinatur in Sacris cum Dimissoris habitis à Capitulo intra primum annum Sedis Vacantis, nisi ratione Beneficii sit arctatus ad Ordines suscipiendos, suspenditur. Vide Avil. p. 7. d. 9. selt. 1. d. 4. Laym. de Sac. Ord. c. 3. art. 4. sub quadam distinctione, & c. ad beneplacitum futuri Prælati. Ita Trid. sess. 7. cap. 10. de Reform.

38. Decimosexto, Religiosus suscipiens Ordinem Sacrum in Apostasia, ab eo suspenditur, (C. ultim. de Apostatis,) nec potest, nisi à Summo Pontifice dispensari.

Atque hæc de poenis, saltem usu frequentioribus, Ordinem perperam recipientium, vel conferentium, nam poenæ quæ incuruntur propter malum usum Ordinum iam susceptorum, dicuntur, Deo favente, cum de irregularitate c. 24. §. 3.

§. II. Concilium circa suspensionem quandam, ratione Ordinum.

1. Pater Ioannes Petrus Mustica doctissimus hac nostra ætate Theologus, floruit cum admirabili sapientia, & virtutis fama in hoc Panormitano Societatis nostræ Collegio. Is morti proximis, me perantiquum familiarem suum gemmis sane, atque pretiosiore, dono, condecorare voluit, per amplexu scilicet Manuscripto plurimum Consiliorum, quæ idem ipse, per varias occasionem, ediderat; quod ego amicæ custodio, curiosè lego, & ejus sapientia animum subinde reficio.

2. Quoniam ergo in quodam Consilio plura habet circa suspensionem ob Ordines sine literis Dimissoris receptos, ideo hic illud inferere libuit in tui gratiam, Lector, & in mei animi grati monumentum.

FACTI SPECIES.

3. Titius Diocesis Mazariensis, Sede Vacante, infra annum obtinuit à Summo Pontifice Privilegium suscipiendi Ordines ab alieno Episcopo in hæc verba. (Vt ab Ordinario viciniore, confiso illi prius per legitimas probationes de Vita, & moribus, ceterisque requisitis, & c. vel de ejus licentia cujus testimonio, vita, & mores tui commendarentur, à quovis alio Antistite, & c. promovearis) scribi. Et, obtentis literis commendatitiis sui Vicarii Capitularis, ordinatus est ab Episcopo Cephaludensi Subdiaconus, & Diaconus, non obtenta licentia Episcopi viciniore. Nunc eidem Clerico, Titio, volenti initiari Sacro Ordine Presbyteratus, ab Illustrissimo Archiepiscopo Panormitano, utique viciniore, opponitur, ipsum Titium esse suspensum, ob omissionem licentia, quæ erat obtinenda ab Episcopo viciniore.

4. Ego cenfeo, prædictum Clericum nullam incurrisse suspensionem, in suscipiendis Sacris Ordinibus Subdiaconatus, & Diaconatus ab Episcopo Cephaludensi sine licentia Episcopi viciniore. Ducor, quia hæc suspensio, aut dicitur esse ab Homine, aut dicitur esse à lura.

Par. 111.

re, sed neutrum verum est, ut probabo: ergo nullam incurrit suspensionem.

5. Quod nulla in hoc casu sit suspensio ab Homine res est luce clarior. Quia, nec à Summo Pontifice lata est, nec ab Ordinario propriæ Diocesis, v. g. Vicario Capitulari, nec ab ullo Episcopo viciniore, nec ab ipso Episcopo Cephaludensi.

6. Tota ergo controversia esse potest de suspensione à lura, & hanc non adesse, si non esse latam in prædicto casu, sic evinco. Suspendio à lura lata, cum quis ordinatur sine literis testimonialibus, vel commendatitiis, tunc tantum incurritur ab eo, qui sic ordinatur; quando ordinatur sine literis Dimissoris, seu commendatitiis, sui proprii Ordinarii, sed in prædicto casu Titius non est ordinatus sine literis commendatitiis sui proprii Ordinarii, has enim habuit à Vicario Capitulari suæ propriæ Diocesis, qui vique est Ordinarius ipsius Titii proprius (Dimissorias concedere ille non poterat) ergo in prædicto casu Titius non incurrit suspensionem à lura latam.

7. Probo majorem propositionem, quia Concilium Tridentinum, quod est ius novum, & interpretatur iurum antiquorum de his literis agens, seu de ista licentia & consensu, semper vult ut licentia, consensus, & literæ sint Prælati proprii, vel, quod idem est, sui. Sic habetur sess. 14. cap. 2. de Reform. ibi (absque sui proprii Prælati expresso consensu, aut literis Dimissoriis) & eandem sententiam faciunt verba cap. 3. ibi (sui Clericos, absque suo examine, & commendatitiis literis) & sess. 23. cap. 8. quem locum mox ponderabo (sine Ordinarii sui literis commendatitiis) & eadem sess. 23. cap. 16. ibi (sine commendatitiis sui Ordinarii literis).

Sed quod Caput est, in terminis nostri proprii casus, in quo obtentum est speciale Pontificis Privilegium suscipiendi Ordines à quovis Antistite de licentia Ordinarii viciniore, loquens Concilium Tridentinum sess. 23. citata, cap. 8. nihil aliud statuit, nisi (Vt probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur.) Et deinde subdit, incurrendam esse suspensionem ab eo, qui secus fecerit: nimirum, qui fuerit ordinatus sine testimonio Ordinarii sui de vita & moribus. Non ergo incurritur suspensio à Titio ordinato sine licentia Ordinarii non sui, id est sine licentia viciniore. Et hanc intelligentiam deducunt Concilio Tridentino, Auctores sequentes.

Hentric. Hentig. Theologus Societatis Iesu in summ. lib. 13. cap. 38. num. 2. Franciscus Tolet. ejusdem Societ. in summ. lib. primo cap. 49. num. 4. ubi tandem concludit loquens de prædicto loco Concilii requirentis tantum licentiam Ordinarii sui (hoc est, quod sub hac pena statuitur.)

Stephanus Quaranta in summ. Bullar. verb. Ordo, §. suspensionis poenam. Alcyonius Ricc. in prax. Episc. tom. 3. resol. 235. initio, qui omnium apertissime intelligit Concilium, cum exclusionem licentiæ alterius Ordinarii in terminis nostri casus, in quo est obtentum privilegium à Sede Apostolica. Formalia ejus Auctoris verba sunt. Papa potest alicui concedere privilegium, ut possit ordinari à quocunque Catholico Antistite, quo casu solum requiruntur literæ testimoniales proprii Episcopi de vita, & moribus.

Fornarius de Sacram. Ordin. cap. 4. num. 5. quem citat Barbof. loco max. allegando.

P. Marius Andria apud Steph. Quarant. loco citato.

Omnium novissimus Augustinus Barbof. de potest. & offic. Episc. 2. p. allegat. 7. num. 15. qui aperte etiam includit novas literas Dimissorias non esse obtinendas ab alio, sed satis esse testimoniales proprii Ordinarii de vita, & moribus, & ex defectu istarum tantum testimonialium docet, incurrit suspensionem, latam in Concilio Tridentino sess. 23. c. 8.

Denique hanc ipsam Doctrinam, & intelligentiam Tridentini fuisse traditam à Sacra Congregatione Cardinalium interpretum Concilii Tridentini, refert Ricc. loco citato.

L. 2

8. Dices

8. Dices Primò, Concilium Tridentinum non appo-
fuisse expresse *sess. 23. c. 8. cit. cap. 8. particulam (tantum)*
dicens requiri commendatitias Ordinarii proprii tan-
tum.

9. Aut Dices, ex omissione tantum commendatitia-
rum Ordinarii proprii incurri suspensionem.

10. Respondeo, id, quod non apponitur, nec requi-
ri, & haberi pro exclusio per lura vulgata; quod in re
nostra verius est, cum versentur in pœnibus, & in
odiis. Si ergo pœna suspensionis imponitur in omis-
sione commendatitarum proprii Ordinarii sine vlla
alia mentione suspensionis, incurrendæ ex omissione
licentiæ alterius Ordinarii, utique talis suspensio nulla
erit; quia pœna non incurritur, nisi sit expressa. Ad-
de, quod sic intellexerunt Tridentinum Doctores ci-
tati.

11. Dices Secundò, in litteris ipsis Apostolicis hujus
Brevis, seu privilegii, præter commendatitias Ordinarii
proprii, de quibus loquitur Tridentinum *sess. 23. c. 8. cit.*
requiri licentiam Ordinarii viciniore, & ejus testimo-
nium, seu litteras commendatitias.

12. Respondeo, id esse verissimum de litteris, & li-
centia Ordinarii viciniore: At ubi, quæso apparet ex
omissione istarum litterarum, sive licentiæ incurri suspen-
sionem? Sane fatendum est nullam incurri suspen-
sionem, quia, neque in lura, nec in ipsis litteris Apostoli-
cis privilegii, ulla suspensio expresse imponitur; pœna
autem non incurritur, nisi exprimat. Quod ergo no-
tandum est, in istis litteris Apostolicis, illud est, imponi
à Pontifice obligationem habendi licentiam à viciniore
Episcopo, non autem imponi suspensionem contra Cle-
ricum, qui talem licentiam à viciniore Episcopo non
obtinuit. Hoc censeo, accurata animadversione dignum
esse.

13. Dices Tertiò, incurri suspensionem, non obrenta
licentia Episcopi viciniore, propter paritatem rationis;
Nimirum, sicut incurritur, non obrenta licentia à pro-
prio Ordinario, ita, & incurritur, non obrenta licentia
Episcopi viciniore.

14. Sed hæc obiectio nullam habet vim. Nam pœna,
præsertim Censuræ, non inferitur ex paritate rationis,
ut est vulgatissimum apud Auctores de Censuris feri-
bentes. Quinimmo iidem asserunt, quod pœna, imposi-
ta ob delictum minus, non est extendenda ad delictum
maius.

Non valet ergo dicere, est imposita suspensio huic
delicto, quod est, non obtinere licentiam Ordinarii
proprii, igitur imposita censenda est alteri simili deli-
cto, quod est, non obtinere licentiam Ordinarii viciniore.
Et adeest Ratio, cur licentia Ordinarii viciniore non
sit, ita simpliciter necessaria, ut ex omissione, incurra-
tur suspensio; quia nimirum, non potest Episcopus vi-
ciniore plenam, & exactam Approbationem alieni Cle-
rici inducere.

15. Dices Quarto. Prædictus Clericus contraxit tan-
dem suspensionem, quia, obtinens licentiam ab Ordina-
rio viciniore, censetur, non obtinuisse eam ab Ordinario
proprio, quia Ordinarius viciniore in isto casu habendus
est, tanquam proprius.

16. Respondeo Primo, Ordinarium proprium su-
mendum esse, igitur pro Ordinario propriæ Diœcesis,
tum, quia versantur pœnibus, & odiis, in quibus
nunquam faciendæ est extensio, sed sumenda sunt voca-
bula in significatione strictiori, tum, quia Concilium
Tridentinum omnibus locis supra citatis, præsertim, *sess.*
23. c. 8. ubi imponit suspensionem Clerico ordinato sine
licentia proprii Ordinarii, proprium Ordinarium contra
distinguit ab omni alio, etiam viciniore, & ita Ordina-
rius viciniore in tali casu nulla ratione est habendus tan-
quam proprius.

17. Respondeo Secundo ad hanc objectionem, eam
nobis maxime favere, si vim habeat. Nam, si viciniore
est habendus, ut proprius, utique poterit prædictum Cle-
ricum absolvere à suspensione contracta, sic enim argu-

mentor. Ordinarius proprius hujus Clerici potest
absolvere à prædicta suspensione in vtroque loco
potestate ordinaria, quia talis suspensio non est
fieri reservata, sed Ordinarius viciniore obsequio
claudit, est habendus tanquam proprius, suæque
potestati, est proprius ergo Ordinarius viciniore
prædictum Clericum absolvere à prædicta suspensione
in vtroque foro.

18. Dices Quintò. Contraxit hic Clericus suspen-
sionem ex alio capite, videlicet, quia est ordinatus ab alio
Episcopo sine literis Dimissorias Ordinarii proprii
cui delicto certum est, esse impositionem suspensionis à
Tridentino *sess. 23. c. 8.*

19. Respondeo, litteras Dimissorias Ordinarii proprii
esse necessarias, tunc tantum, quando Clericus est ordi-
nandus ab alieno Episcopo sine privilegio Pontifici
quando autem obtinetur tale privilegium non requi-
runtur litteræ Dimissorias Ordinarii proprii Clerici ordi-
nandi & ita sentiunt Henriquez *lib. 13. cap. 2. num. 1.*
Quarant. in summ. Bullar. ver. Ordo §. suspensio pœna
vbi citat Patrem Barium Andriam, Tolet. lib. 2. sum.
cap. 49. num. 4. Ricch. tom. 3. prax. Episc. res. lib. 2. prax.
vbi affert declarationem Cardinalium Barbol. de pœna
& offi. Episcop. par. 2. alleg. 7. n. 15.

Et ratio est, quia Papa ipse dat licentiam, & Dimis-
sorias.

20. Litteræ autem propriæ Dimissorias differunt à li-
teris Testimonialibus de vita & moribus Clerici ordinan-
di, ut aperitissimè docent Ricc. *loc. cit. num. 21.* Quarant.
loco cit. Barbol. loco cit. num. 16. vbi citant Bonic. de
& ita etiam sentit Doctor Navarr. *lib. 2. Consue. tit. 1.*
tempor. ordinat. conf. 19. in editione vetusta, & conf. 1.
edit. nova, n. 1.

Satis sit hoc discrimen, ne longum faciam, Dimis-
soriæ propriæ dant licentiam alieno Ordinario ordinan-
di, ut aperitissimè docent Ricc. *loc. cit. num. 21.* Quarant.
loco cit. Barbol. loco cit. num. 16. vbi citant Bonic. de
& ita etiam sentit Doctor Navarr. *lib. 2. Consue. tit. 1.*
tempor. ordinat. conf. 19. in editione vetusta, & conf. 1.
edit. nova, n. 1.

Satis sit hoc discrimen, ne longum faciam, Dimis-
soriæ propriæ dant licentiam alieno Ordinario ordinan-
di, ut aperitissimè docent Ricc. *loc. cit. num. 21.* Quarant.
loco cit. Barbol. loco cit. num. 16. vbi citant Bonic. de
& ita etiam sentit Doctor Navarr. *lib. 2. Consue. tit. 1.*
tempor. ordinat. conf. 19. in editione vetusta, & conf. 1.
edit. nova, n. 1.

21. Dices Sextò. Sed neque potuit prædictus Clericus
licite obtinere has ipsas litteras Testimoniales de vita &
moribus suis à proprio suo ordinario, quia jam Sæpe
vocabant intra annum, talis ergo obrentio fuit illicita, &
nulla.

Respondeo, hanc objectionem non esse, alienam
momenti; Nam infra annum à Sede vacante proban-
tum est Capitulum, seu Vicario Capitulari concedere li-
teras propriæ Dimissorias, non autem concedere li-
teras Testimoniales de moribus, & vita; Has ergo li-
teras potuit prædictus Clericus obtinere, quia licentia
Vicarius Capitularis infra annum eas concedere. Et
quod hoc infra annum possit Vicarius, sive Capitulum
præstare, sentiunt clare Barbol. *loco cit. num. 16.* Quarant.
loco cit. num. 16. & sequitur, & Quarant. *loco cit. num. 16.*
alios quos refert, & sequitur, & Quarant. *loco cit. num. 16.*
verb. Capitulum, Sede vacante, quest. 10. §. Terti.
mita, Navarr. loco citato, & Riccioli. loco citato, num.
ultimo.

22. Dices Septimo, Pontifex in privilegio obtinendi
fortasse requirit litteras Ordinarii proprii præter Dimis-
sorias, quas jam non obtinuit prædictus Clericus.

23. Respondeo, has non requiri in privilegio obtinendi
sed solum litteras Testimoniales Ordinarii proprii, ut
patet ex Textu Brevis; nec potuit Pontifex propriæ Di-

missorias requirere concedendas à proprio Ordinario, cum eas infra annum non possit Vicarius Capitularis concedere, ut habetur in Iure; Pontifex autem praesumitur habere omnia Iura in scrinio pectoris sui, ut dicitur c. 1. de Constit. in 6. & in eodem privilegio aperte ostendit se habere notitiam Sedis Vacantis; solum ergo requirit Pontifex testimonium Ordinarii proprii de vita, & moribus Clerici, quod iam Clericus authenticè ostendit.

Et hæc dicta sunt circa Maiorem propositionem allatam in nostro syllōgismo suprà n. 4.

24. Quod attinet ad Minorem, res est clara; nam literas Testimoniales proprii Ordinarii, & habet, & affert, sigillo munitis authentico.

25. Brevis ergo ratio est, quia non incurritur suspensio, nisi sit lata: at ob hoc delictum peculiare Clerici Tituli non est lata ulla suspensio, ergo.

26. Ex dictis inferitur, Episcopum Cephaludensem, non incurrisse suspensionem à collatione Ordinarii, cum postea conferendo, concessisset irregularem artem.

Hactenus P. Petrus Multica, & ego item de Ordine hactenus.

DE SACRAMENTO MATRIMONII. LIBER OCTAVVS.

TRACTATUS PRIMVS,

DE

IMPEDIMENTIS MATRIMONII.

UAT me impedimenta amoris Matrimonii, prius quam de ipso magis proximè tractationem instituum: Nam propterea in Primo, & Secundo Tractatu huius Octavi Libri quam de Matrimonii impedimentis, de quæ horum Dispensatione, ut scilicet illis per dispensationem amoris, possim proprius atque expeditius ad ipsius Matrimonii considerationem accedere. Favere conatibus nostris omnium bonorum Auctor, & Donator Deus.

CAPVT PRIMVM.

Quid, & quotuplex sit impedimentum Matrimonii.

D, quod obstat, ne Matrimonium contrahatur, sive illud sit physicum, ut ætas infantilis, quæ est inepta ad matrimonium, sive sit morale, ut prohibitio v. g. ne affinis contrahatur cum affinis dicitur Matrimonii impedimentum.

2. Est autem in duplici Classe: Aliud enim est solum impediens, impedit nimirum, sed non invalidat matrimonium, qualis est v. g. votum simplex Castitatis; Aliud ita impedit, ut etiam invalidet, quale est idem votum Castitatis solemne. Illa primi generis vocantur absolute Impedientia, hæc Dirimentia.

3. De Impedientibus dicemus postea, nunc (utpote prioris momenti) locum demus Dirimentibus, quæ sunt duodecim ex iure antiquo, quibus si duo addas ex iure novo Tridentini, omnia sunt quatuordecim his vulgatis verbis comprehensa.

4. Error, conditio, votum, cognatio, crimen, Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas, si sit affinis, si forte coire nequebis.

Ex Tridentino.

Si Parochi, & duplicis desit presentia Testis,

Raptus sit mulier, nec parti reddita tuta

Hæc facienda verant connubia, falsa retractant.

Hoc est. Matrimonium cum aliquo ex prædictis impedimentis factum, retractatur, atque omnino irritum est, ac nullum, ac si factum non fuisset.

5. Hæc impedimenta, aliqua sunt inducta Iure naturali.

Par. III.

Iuræ, aliqua Iura Ecclesiastico. De Iure naturæ sunt illa quatuor: Error in persona: Impotentia perpetua, Conganguinitas in primo gradu rectæ lineæ, Patris v. g. cum filia, & Ligamen; id est ligatum esse actuali matrimonio. Cætera sunt de Iure Ecclesiastico, ut distinctius dicemus in explicatione singulorum.

6. Quæ autem sunt ex Iure naturæ, dispensabilia non sunt, & locum habent etiam in matrimoniis Infidelium; quæ verò ortum habent ex Iure Ecclesiæ possunt à Summo Pontifice dispensari, & locum nequaquam habent in dictis Infidelium matrimoniis.

7. An alia potestas præter Summum Pontificem (sive Ecclesiastica ipso inferior, sive Civilis, Imperatoria, Regia, &c. Matrimonii impedimenta constituere valide possit, lege apud Doctores passim (ut Sanch. lib. 7. de matr. d. 1. Pont. l. 6. de matr. c. 1. Coninch. disp. 30. de matr. dub. 1. Perez d. 31. de matr. sect. 4. Avel. q. 9. de matr. sect. 2. & 3. aliosque apud ipsos.

CAPVT II.

Impedimentum primum Matrimonii.

ERROR.

§. I. Quis ille sit?

UT huius impedimenti notitia plana fiat, Adverte Primo in contrahentibus Matrimonium, duorum genera errorum posse intercedere. Primum, in personis ipsis, quæ contrahunt, ut si tu volens contrahere cum Maria, invenias Catharinam.

Secundum, in qualitatibus personarum, ut, si quis volens contrahere cum Maria pulchra, vel nobili, vel divite

L 3

vite